

Jffúsági előadások a szeged-budapesti személyvonaton.

(Saját tudósítónktól.) Szombaton délután egynegyed hat órakor a Budapest felé induló személyvonatra szálltunk fel. A vonat zsúfolásig megtelt utasokkal. Izgatott ide-oda szaladgáló emberek, hatalmas kosarak, bőröndök zárják el az utat. Nem lehet egy lépést tenni, hogy valaki belénk ne szaladjon, vagy ne botoljunk meg valami ládában, vagy kosárban, melyet ott hagynak a személykocsik szűk folyosóin. Az indulás harci zajának koncertjébe újabb hangok vegyülnek. Füleltető és féktelenkedő visitás rázza meg az idegeket s a következő percben mint egy támadó indián csapat, apró emberkék lepik el a folyosókat. Akik ott tartózkodnak azokat kiszorítják, aki nem megy, azt erőlyes gyomorbalókés figyelmezteti, hogy utat kell engednie.

A kellemetlen kis utasok könyveket visznek a hónuk alatt. Az egyik könyv — mint olvassuk — a planimetriát, a másik az egyik római auktor életét, a harmadik a természetrajzot tanítja. Mintegy tizenöt-tizenhatan szorutak a folyosóra. Míg a vonat áll, egyelőre beérik a lármával. Hanganyaguk — ezt mindjárt az első pillanatban ijedten állapítottuk meg — elég terjedelmes, sőt gazdagnak mondható. A láрма elől egy fülkébe akarunk menekülni. Nem lehet. Az ajtó nem nyílik. Éppen az államvasutak igazgatóságára gondolunk, mikor rájövünk, hogy az igazgatóság erről nem tehet. Egy tizenkét-tizenhárom évesnek látszó fincska igen ötletesen helyezkedett el a koci tetején. Hátát az ablak fölötti görbületbe préselte, míg lábaival a fülke ajtajának felső részébe kapaszkodott. Igen komplikált művelet ez s valamelyik tornaversenyen bizonyára díjat nyerne vele. Az ajtó azonban nem nyílik. Szólunk a fiúnak:

— Szálljon csak le kisfiu. Az ajtót nem lehet kinyitni.

A fincska egyáltalán nem reagál a szerény felszólításra. Teljesen odaadja magát valami bizonyára értékes művészi faragásnak, melyet jobb ügyhöz méltó buzgalommal végez a tollszárán. Újabb felszólításra sem reagál. Csak akkor mutatkozik hajlandónak bővebb tárgyalásokba bocsátkozni, mikor szent ígéretet teszünk, hogy talpra állítjuk félig ülő, félig fekvő, félig álló, de semmiesetre sem tulkenyelmes helyzetéből.

Félhatkor a vonat megindul. Azt hisszük, hogy a rettenetes láрма majd elül valahogy utközben, ha az utasok mind helyekre találnak. Reménykedésünket egy hatalmas diadalordítás s ennek nyomában hirtelen felfakadó sírás vet véget. Nem történt nevezetesebb esemény. Mindössze annyi, hogy az egész társaság felkapaszkodott a koci tetejére és a már ismert félig ülő, félig fekvő, félkör alakú helyzetben helyezkedett el. Az egyik tulságos könnyedséggel kezdte emelgetni a lábait s szegényke nem tehet róla, hogy leesett s beütötte az orrát. Végre a kálauz az egész társaságot leszállította a külön szakaszából. Ami ezután következett, nem szolgált az utasok tulságos gyönyörűségére.

Ahogy a vonat az állomást elhagyta, a tíz-tizenöt éves gyermekek zsebéből egész dohányraktár került elő, még szivarok sem hiányoztak. A fiuk kezdték magukat tulságosan jól érezni, rágyújtottak s csakhamar olyan hatalmas füstfelhő kerekedett a folyosón, hogy vágni lehetett. A hatalmas füstfelhőn át ide-oda röpködő s nagy esattanással valakinek a fején megállapodott könyvek körvonalait lehetett látni. Természetesen minden ilyen esattanást megfelelő erősségű és heves csatakiáltások, sivalkodások kísérték.

Ez volt az érdekes színjáték első felvonása. Amint a vonat mindinkább távolodott Szeged állomástól, a kis diákok kedve mind nagyobb és merészebb lendületeket vett. A

második felvonás például azzal kezdődött, hogy egyik társukat a lehető legalaposabban megverték. Nem számoltuk, de sok pontot kapott a szegény fiu, míg az utasok szét nem választották a haragosokat. Amint megtudtuk, a háboru kitörésére egy pipa elvétele adott közvetlen okot. Természetes, hogy csak rövid fegyverszünetről lehetett szó, mert amint az utasok fülkéikbe húzódtak, újból föllángolt a harc, még pedig az arrasi nagy esatát megszégyenítő hevességgel.

Dorozsma körül jártunk, mikor az első nagy offenzíva véget ért. A hűség kedvéért fel kell jegyeznünk, hogy a verekedők egyike sem vette ki a szájából a cigarettát, a pofonokat cigarettázva kapták és adták vissza. Végül — minden háborúnak ez a vége — összebékültek. A béke percének ünnepe egy órán keresztül kiáltozott trágárságokkal ülték meg. A legförtelmesebb trágárságokkal szórakoztatták egymást és egy cseppet sem törődtek vele, hogy a fülkében ülő nagyobb részt női utasok a nagy meleg ellenére kény-

telenek voltak az ajtókat becsukni, nehogy végighallgassák ezeket az ocsmányságokat.

Beszéltünk a diáktársaság egyik tagjával, aki elmondta, hogy szüleik a szomszédos községekben laknak s ők reggelenként bejönnek az iskolába, a délutáni vonattal pedig hazautaznak.

— És mindig ilyen komiszak a vonaton? — kérdeztük. A fiu energikusan tiltakozott. Nem ismerte el, hogy ők helytelen dolgokat cselekszenek.

Hát a bácsi nem cigarettázott diákkorában? — kérdezte? Aztán elmondta, hogy ő még csak polgáriba jár ugyan, de már rendszeresen dohányzik.

— És hány cigarettát szív el naponként?

— Nem mindig egyformán. Ahogy pénzem van. Néha tízet is, néha csak kettőt.

— Ez hányadik ma? — kérdeztük a szájában füstölő hölgy cigarettára mutatva.

— Ez a hatodik.

— És a többi fiu is ennyit szív?

— Ojjé. Van aki még többet.

Egy órával később üres volt a folyosó. A fiuk a közbeeső állomásokon kiszálltak, előbb azonban gondosan eloltogatták cigarettáikat.

A Magyar Városok Országos Kongresszusának programja.

— Határozati javaslat a városi polgárság szervezése ügyében. —

(Saját tudósítónktól.) A Magyar Városok Országos Kongresszusa — mint ismeretes — május 18-án tartja Budapesten egyetemes ülését a városi polgárság szervezése ügyében. Dr. Bárczy István, Budapest polgármestere most küldötte meg dr. Somogyi Szilveszter polgármesternek a gyűlésre szóló meghívót és azt a határozati javaslatot, amelyet a kongresszus egyetemes ülése elé fognak terjeszteni. A határozati javaslat a következő:

A Magyar Városok Országos Kongresszusa mint a magyarországi városok egyetemének képviselője, 1917 évi május hó 18-án Budapesten tartott III. rendes egyetemes ülésén tárgyalta nemzeti jövőnk szempontjából a városok fejlődésének és a városi polgárság boldogulásának feltételeit — melyek a városi és az állami közélet szoros összefüggése folytán természetszerűleg az egész ország fejlődésének is a feltételei — és a következőket állapította meg:

Az új magyar nemzeti állam kiépítésére irányuló politikának elsőrendű követelése a magyar városok fejlesztése. Nemcsak hogy az ország lakosságának tetemes része a városokban lakik, a városok környéke lakosságának élete is a városokhoz fűződik, hanem a városok az országnak gazdasági, kulturális és nemzeti tekintetben is egyik legnagyobb értékét foglalják magukban. Ezt a nagy értéket a városi polgárság nehézségeket nem ismerő, kitartó munkája teremtettemeg; a mai történelmi idők a polgárság erejének még sokszorosra fokozott kifejtését követelik.

Evvel szemben azt látjuk, hogy a városok jelenlegi helyzetükben képtelenek hivatásuknak megfelelni.

A feladat, ami ma a polgárság előtt áll: bátor kezdéssel felszabadítani és munkába állítani épen maradt fizikai és szellemi erőinket, helyreállítani a megromlottakat és plántálni újakat; minden rendelkezésre álló anyagi erővel belevetni az újjáalkotás munkájába és ezzel hazánkat új és gazdagabb élet elé vinni.

Ez jelenti: a városi politikában a városok újjászervezését az önkormányzati szabadság szellemében, vagyis egyfelől a vá-

rosi lakosság minden rétegének az önkormányzatban való részesítésével, másfelől az állami beavatkozás terének kisebbitésével és a rendezett tanácsú városok-feletti gyakorolt vármegyei fenhatóságnak megszüntetésével;

a városok pénzügyi önállóságát és önálló s fejlődésképes adóalapok átengedésével képessé tételét az egyre növekvő feladatok terheinek viselésére, a városi hitelműveletek formai és anyagi megkönnyítését, végre az országos ügyek intézésénél felmerülő költségeknek, mindenekelőtt a városok háborus kiadásainak, az állam részéről való megtérítését;

a városi közgazdasági élet nekilendítését, elsősorban az építőipar lábraállítását;

a fogvasztók két főszükségletének kielégítését: a jó, elegendő és olcsó élelmet és lakást;

az országos politikában a nép uralmát a törvényhozásban és a közélet minden terén; egyszerű, gyors és élettel teli közigazgatást, jól fizetett, hozzáértő független tisztviselőkkel;

a közterheknek az egész társadalomra egyenlő és a teherviselőkéesség arányában való megosztását;

a termelésnek minden irányban fokozását és ehhez a közérdek korlátai közt a gazdasági tevékenység szabadságának biztosítását;

nagyrányu beruházásokat az állami élet egész vonalán;

minden jogi, közigazgatási és társadalmi feltétel megteremtését arra, hogy több ember születik, több maradjon meg s aki megmarad, emberségesen élhessen, boldogulhasson;

a munkájuk után élők tisztességes megélhetésének biztosítását és a munkanélküliekről, valamint a munkaképtelenekről való gondoskodást, egyszóval komolv, erőteljes szociális politikát.

A Magyar Városok Országos Kongresszusa e követelések teljesülésében látja a magyar városok és a magyar városi polgárság boldogulásának feltételeit és amidőn ezt, mint a magyar városok egyetemének hivatott képviselője kijelenti, felhívja az ország polgárait, hogy e programot tegyék magukévá, egyesületeiket, köröket s általában pol-